

REKOMENDUOJAMAS PRIVALOMOS IR KONTEKSTINĖS LITERATŪROS SĄRAŠAS

5–6 klasės (PAGAL PROGRAMĄ)

Lietuvių literatūros tekstai

Kaip atsirado žemė ir Sužeistas vėjas (pasirinktos sakmės)

Lietuviškos pasakos. *Baltas vilkas. Dvylika brolių, juodvarniais lakstančių. Stiklo kalnas*

Maironis. *Trakų pilis. Milžinių kapai. Pavasaris*

Šatrijos Ragana. *Irkos tragedija*

J. Biliūnas. *Kliudžiau. Brisiaus galas. Kūdikystės sapnai* (pasirinkta ištrauka)

A. Vienuolis. *Padavimai ir legendos* arba V. Krėvė. *Dainavos šalies senų žmonių padavimai*, arba A. Ramonas. *Vilniaus legendos. Pasakos* (pasirinkti kūriniai)

V. Krėvė. *Galvažudys*

J. Aistis. *Peizažas*

S. Nėris. *Eglė žalčių karalienė*

A. Vaičiulaitis. *Nidos žvėrys. Auksinė korpelė*

P. Cvirka. *Vaikų karas*

H. Radauskas. *Gėlė ir vėjas. Lietus. Balti malūnai*

V. Žilinskaitė. *Nebijokė* (pasirinkti kūriniai)

S. Geda. *Baltoji varnelė* arba J. Erlickas. *Bobutė iš Paryžiaus, arba lakštingala Zarasuose*, arba *Bilietas iš dangaus*, arba V. Kukulas. *Vėjo birbynė* (pasirinkti eilėraščiai)

Visuotinės literatūros tekstai

Biblija (ištraukos iš *Senajo Testamento Pradžios knygos* apie pasaulinį tvaną arba Nojaus arką)

H. K. Andersenai. *Pasakos* arba *Žiemos pasakos* (1 ar 2 pasirinktos pasakos)

F. Bernet (F. H. Burnett). *Paslaptingas sodas* arba S. Kūlidž (S. Coolidge). *Ką nuveikė Keitė*,

arba L. M. Montgomeri (L. M. Montgomery). *Anė iš Žaliastogių*, arba E. H. Porter. *Poliana*, arba J. Spyri. *Heida*

A. Čechovas (pasirinkta novelė)

J. Gorderis (J. Gaarder). *Ei, ar čia yra kas nors?* arba N. Bebit (N. Babbitt). *Amžinieji Takiai*,

arba M. Endė (M. Ende) *Momo*, arba *Nuostabus pasakojimas apie laiko vagis ir mergaitę, kuri žmonėms grąžino iš jų pavogtą laiką*

Graikų mitai. (Dedalas ir Ikaras. Tesėjo kelionė į Kretą)

T. Janson. *Burtininko skrybėlė* arba *Muminuko tėčio memuarai*

A. Lindgren. *Broliai Liūtaširdžiai* arba *Mijo, mano Mijo*, arba *Ronja plėšiko duktė*

K. Paterson. *Tiltas į Terabitiją (Smarkuolė Gilė Hopkins)* arba E. Doneli (E. Donnelly). *Sudie, seneli, ištariau aš tyliai*, arba J. Richter. *Lydekos vasara*

A. De Sent-Egziuperi (A. De Saint-Exupéry). *Mažasis princas*

M. Tvenas (M. Twain). *Tomo Sojerio nuotyčiai*

PAPILDOMA

K. Boruta. *Jurgio Paketurio klajonės*

R. Černiauskas. *Jūra yra sūri, Čir vir vir pavasaris*

V. Dautartas. *Žydrieji jungos* arba R. Spalis. *Gatevės berniuko nuotyčiai*

L. Degėsys. *Žolynas. Žvėrynas, Gerai, bet nelabai* (melų pasakos)

L. Gutauskas. *Paukščių takas* (eilėraščiai)

J. Jankus. *Po raganos kirviu*

V. V. Landsbergis. *Obuolių pasakos* arba R. Černiauskas. *Slieko pasaka*

I. Meras. *Geltonas lopas*

G. Morkūnas. *Vasara su katšuniu (Grįžimo istorija)*

V. Petkevičius. *Didysis Medziotojas Mikas Pupkus*

S. Poškus. *Nebaigta pasaka*

V. Račickas. *Zuika padūkėlis* arba *Jos vardas Nippė*

K. Saja. *Būrimas obuolio sėklom*
P. Tarasenska. *Perkūno šventykloje*
M. Vainilaitis. *Kaulo bobos apžavai* arba *Sidabrinė kultuvėlė*, arba *Akivarų tiltas*
J. Žilinskas. *Gugis – girių kaukas ir žmonių draugas*
E. Blyton. *Šauniojo penketuko nuotykių* arba P. Berna. *Arklys be galvos*
Broliai Grimai. *Vaikų ir namų pasakos*
Ch. R. Chimenesas. *Plateras ir aš* arba K. Dicamillo. *Pasaka apie Desperą*
M. De Jongas. *Gandalizdis ant stogo* arba O'Dell. *Mėlynųjų delfinų sala*, arba F. Istvaan. *Lutra (Murza)*, arba F. Zaltenas. *Bembis. Bembio vaikai*, arba F. Movetas. *Šuo, kuris nenorėjo būti šunimi*
Janošas (Janosh). *Brolių Grimų pasakos kitaip*
T. Janson. *Tėtis ir jūra* arba *Nematomas vaikas* L. Kerolis. *Alisa stebuklų šalyje* arba M. Macourekas. *Du šimtai senelių*, arba R. Dahl. *Raganos*
S. Lagerliof. *Stebuklingosios Nilso kelionės*
K. S. Liuisas. *Liūtas, burtininkė ir drabužių spinta* arba Dž. K. Rouling. *Haris Poteris ir Išminties akmuo*, arba Dž. R. R. Tolkinas. *Habitas*
H. Malot. *Be šeimos* arba K. Hagerup. *Morkus ir Diana*, arba F. Erlingsson. *Benjamins Balandis*, arba M. Gripė. *Jozefina*, arba *Hugas ir Jozefina. Hugas*, arba J. Mark. *Griaustinis ir žaibai*, arba E. Colfer. *Benis ir Omaras*, arba V. Železnikovas. *Visi svajoja apie šunį* arba *Baidyklė*
A. Maršalas. *Aš moku šokinėti per balas* arba *Papasakok apie kalakutą, Džo*
P. Moon. *Neskaityk šios knygos*
J. C. Mourlevat. *Upė, tekanti atgal*
B. Park. *Čia buvo Mikas Hartas* arba R. Welsh. *Drakono sparnai*, arba G. Paris. *Moliūgėlio istorija*
B. Reuteris. *Busterio pasaulis* arba L. Sachar. *Berniukas mergaičių tualete*, arba C. Biodker. *Silas ir juodoji kumelė*
V. Sarojanas. *Tėti, tu keistuolis. Mama, aš tave myliu* arba U. Starkas. *Sikstenas*, arba R. Dahl. *Denis pasaulio čempionas*, arba K. Niostlinger. *Pirmadienį viskas kitaip*
K. Steinsdóttir. *Spurgos ir karis* arba *Angelas Vakarų rajone*
E. Švarc. *Žvaigždūnė* arba M. Murray. *Beveik neįtikėtina Kedrės B. Hartli istorija (tos, kuri planavo nepaprastą gyvenimą; Beveik neabejotina Kedrės B. Hartli šlovė (tos, kuri negali nesklandyti aukštai ir nemylėti giliai)*
H. Varmer, L. Brøgger. *Vargšas berniukas iš Odensės* arba K. Ljunggren. *Svečiuose pas Astridą Lindgren*
Ž. Vilson. *Mes – dvynės* arba D. Geisler. *Slapti Vandos užrašai*, arba S. Olsson, A. Jacobson. *Berto dienoraštis* arba *Berto žygiai*, arba P. Džonsonas. *Kaip auklėti savo tėvus*

7–8 klasės (PAGAL PROGRAMĄ)

Privalomos literatūros sąrašas (pasirenkami čia nurodyti arba žemesniųjų klasių tekstai ar jų ištraukos, atsižvelgiant į konkretaus mokinio galimybes, polinkius, ugdymosi poreikius).

Lietuvių literatūros tekstai

K. Donelaitis. *Metai* (ištrauka)

V. Pietaris. *Algimantas* (ištrauka)

Maironis. *Jūratė ir Kastytis*

V. Krėvė. *Skerdžius*

J. Biliūnas. *Laimės žiburys*

S. Nėris. *Anksti rytą* (pasirinkti eilėraščiai)

K. Boruta. *Baltaragio malūnas*

K. Ostrauskas. *Jūratė ir Kastytis*

M. Martinaitis. *Žemės dukra*

J. Vaičiūnaitė arba A. Marčėnas, arba S. Parulskis. *Poezija* (pasirinkti eilėraščiai)

B. Radzevičius. *Žmogus sniege*

B. Vilimaitė. *Papartynų saulė* (pasirinktos novelės)

J. Erlickas. *Humoreskos* (pasirinkti kūriniai)

Visuotinės literatūros tekstai

Biblija (ištraukos iš *Senajo Testamento Pradžios knygos*: pasakojimas apie nupuolimą; pikto kilme; ištraukos iš *Naujojo Testamento Evangelijos pagal Matą* (palyginimas apie sėjėją, palyginimas apie talentus).

R. Bredberis (R. Bradbury). *Pradžios pabaiga* arba *Akies mirksniu* (pasirinkti kūriniai)

R. Bredberis (R. Bradbury). *Pienių vynas*

D. Defo (D. Defoe). *Robinzonas Kruzas*

Graikų mitai. Prometėjas. Heraklis (pasirinktas mitas)

V. Goldingas (W. G. Golding). *Musių valdovas*

M. Gripė (M. Gripe). *Nepaprasta Agnės Sesilijos istorija*

Homeras. *Odisėja* (ištraukos)

A. Konan Doilis (A. Conan Doyle). *Užrašai apie Šerloką Holmsą*

A. Mickevičius (A. Mickiewicz). *Gražina*

L. Lauri (L. Lowry). *Siuntėjas*

E. A. Pou (E. A. Poe). *Raudonosios mirties kaukė* (pasirinkti kūriniai)

O. Proisleris (O. Preßler). *Krabatas, arba Treji metai užburtame malūne* arba Dž. Kriusas (J. Krüss). *Timas Taleris, arba Parduotas juokas*

V. Šekspyras (W. Shakespeare). *Romeo ir Džiuljeta*

Tūkstantis ir viena naktis (pasirinktos pasakos)

PAPILDOMA

A. Balbierius. *Giedančios upės*

L. Dovydenas. *Naktys Karališkiuose*

J. Ivanauskaitė. *Kelionių alchemija (Kelionė į Šambalą)* (pasirinktos ištraukos)

V. V. Landsbergis. *Rudnosiuko istorijos*

Literatūra turistui (T. Venclovos *Vilniaus vardai* arba *Vilnius*) (pasirinktos ištraukos)

O. Milašius. *Lietuviškos pasakos*

M. K. Radvila-Našlaitėlis. *Kelionė į Jeruzalę* arba J. Savickis. *Kelionės*, arba A. Poška. *Nuo Baltijos iki Bengalijos*, arba T. Venclova. *Ligi Lietuvos 10 000 kilometrų*

B. Sruoga. *Giesmė apie Gediminą*

P. Žemgulytė. *Rugsėji, šermukšnio uoga* (eilėraščiai)

V. Žilinskaitė. *Kintas* arba K. Saja. ... *Kurio nieks nemylėjo*

H. Bičer-Stou. *Dėdės Tomo trobelė*

G. A. Biurgeris. *Baronas Miunhauzenas*

E. Brisou-Pelen. *Vilkų žiema*
Sh. Creech. *Du mėnesiai kelio*
A. Dhotel. *Kraštas, kurio niekada neprieisi*
M. Endè. *Begalinė istorija*
A. Frank. *Dienoraštis*
H. Hagerup. *Pienės daina*
V. Haufas. *Pasakos*
T. Haugen. *Georgas ir Glorija*
S. Lagerlof. *Portugalijos karalius*
H. Lee. *Nežudyk strazdo giesmininko*
H. C. Niostlinger. *Gretutė Zakmajer arba Gretutei rūpi Hansiukas, arba Gretutė, mano mažutė*
F. Rabelais. *Gargantiua ir Pantagruelis*
Dž. Rodaris. *Dusyk gyveno baronas Lambertas*
L. Sachar. *Duobės*
U. Stark. *Ištižėliai ir pramuštgalviai arba Tegu baltieji lokiai šoka, arba E. Kestneris. Skrajojanti klasė*
Stefanie. *Agurkėliai su šokoladu* arba A. Broger. *Tu man patinki*
R. Swindels. *Bjaurius*
S. Townsend. *Slaptas Adriano Moulo dienoraštis*
O. Vaildas. *Laimingasis princas ir kitos pasakos* arba G. Olujič. *Žvaigždė, kurios krūtinėje kažkas tuksėjo*
P. Van Loon. *Siaubų autobusas*
J. Verne. *20 000 mylių po vandeniui* arba *Penkiolikos metų kapitonas*, arba R. Asprin. *Blėnių vežėčios*, arba H. Harrison. *Plieninė žiurkė*
M. Wahl. *Įsilaužėlis*
S. Waugh. *Žmogonai*
T. Wigersma. *Aštuonios dienos su Angelu* arba A. Sommer-Bodenburg. *Hana, mažasis Dievo angelėlis*
J. Wilson. *Vidurnaktis*

9–10 klasės (PAGAL PROGRAMĄ)

Privalomos literatūros sąrašas ((pasirenkami čia nurodyti arba žemesniųjų klasių tekstai ar jų ištraukos, atsižvelgiant į konkretaus mokinio galimybes, polinkius, ugdymosi poreikius).

Lietuvių literatūros tekstai

Lietuvių pasakos. *Eglė Žalčių karalienė*

Pasakos apie bebaimių herojų ir baimės paieškas

Gedimino laišakai (pasirinkti laišakai)

M. Daukša. *Postilė*. (Prakalba)

M. Mažvydas. *Katekizmas*. (Prakalba)

A. Baranauskas. *Anykščių šilelis*

Maironis. *Pavasario balsai*

V. Mykolaitis-Putinas arba B. Sruoga (pasirinkti simbolistiniai eilėraščiai)

J. Aistis, A. Miškinis, B. Brazdžionis, S. Nėris (pasirinkti neoromantiniai eilėraščiai)

Žemaitė. *Marti*

J. Savickis. *Kova* arba P. Cvirka. *Saulėlydis Nykos valsčiuje (Kasdienės istorijos)* (pasirinkta novelė)

A. Vaičiulaitis. *Valentina* arba I. Šeinius. *Kuprelis*

K. Binkis. *100 pavasarių*

H. Radauskas (pasirinkti eilėraščiai)

V. Mačernis. *Po ūkanotu nežinios dangum* (pasirinkti sonetai)

B. Sruoga. *Dievų miškas* (ištrauka)

A. Škėma. *Raštai* (pasirinkta novelė)

J. Aputis arba R. Granauskas (1 ar 2 pasirinktos novelės)

J. Grušas. *Barbora Radvilaitė* arba *Meilė, džiazas ir velnias*

A. Mackus. *Žodžiai ir raidės* arba Liūnė Sutema. *Tebūnie* (pasirinkti kūriniai)

M. Martinaitis. *Kukučio baladės* (pasirinkti kūriniai)

S. Šaltenis. *Riešutų duona*

V. Juknaitė. *Išsiduosi. Balsu* arba *Tariamais iš tamsos* (pasirinktos ištraukos)

J. Ivanauskaitė. *Pakalnučių metai* arba S. T. Kondrotas. *Įvairių laikų istorijos*

Visuotinės literatūros tekstai

Graikų mitai. Sizifas. Narcizas

Sofoklis. *Edipas karalius* arba *Antigonė*

Biblija. Senasis Testamentas. Pradžios knyga (pasakojimas apie Kainą ir Abelį, pasakojimas apie Babelio bokštą) Ištraukos iš *Naujojo Testamento Evangelijos pagal Matą* (Kalno pamokslas, palyginimas apie vynuogyno darbininkus)

Rolando giesmė arba *Tristanas ir Izolda*, arba *Apvaliojo stalo riteriai* (ištraukos)

Senovės rytų poezija (pasirinktinai)

M. de Servantesas Saavedra (M. de Cervantes Saavedra). *Don Kichotas* (ištrauka)

V. Šekspyras (W. Shakespeare). *Karalius Lyras* arba *Makbetas*

Ž. B. Moljeras (J. B. Molière). *Don Žuanas* arba *Tartiufas*

A. Mickevičius (A. Mickiewicz). *Vėlinės* arba *Konradas Valenrodas* (pasirinktos ištraukos)

O. de Balzakas (H. de Balzac). *Tėvas Gorijo* arba *Eugenija Grande*

R. M. Remarkas (R. M. Remarque). *Vakarų fronte nieko naujo* arba *Juodasis obeliskas*

Dž. Selindžeris (J. D. Salinger). *Rugiuose prie bedugnės*

J. Gorderis (J. Gaarder). *Mergaitė su apelsiniais*

A. Platonovas arba I. Buninas (pasirinktas apsakymas)

U. Eko (U. Eco). *Rožės vardas*

PAPILDOMA

Autobiografija: Žemaitė. *Autobiografija*, A. J. Greimas. *Intelektualinė autobiografija*, A. Nyka-Niliūnas. *Autobiografija, 1986* (ištraukos)

K. Binkis. *Atžalynas* (ištraukos)
L. S. Černiauskaitė. *Liučė čiuožia*
Dienoraštis: A. Baranauskas. *Dienoraštis*, A. Nyka-Niliūnas. *Dienoraščio fragmentai* (ištraukos)
arba S. Nėris. *Dienoraštis* (ištraukos)
J. Erlickas. *Viršūnės ir kelnės* (recenzijos pasirinktinai)
Esė: A. J. Greimas. *Iš arti ir iš toli*, G. Beresnevičius. *Vilkų saulutė*, S. Parulskis. *Nuogi drabužiai*,
D. Kajokas. *Migla Lu kalne*, L. Donskis. *Be pykčio* (ištraukos)
R. Gavelis. *Jauno žmogaus memuarai*
B. Januševičius. *0+6* (eilėraščiai-daiktai)
A. A. Jonynas. *Krioklys po ledu* (poezijos rinkinys)
J. Kunčinas. *Baltųjų sūrių naktis*
Laiškai: M. K. Čiurlionis. *Laiškai Sofijai*, J. Lukša. *Laiškai mylimosioms*, J. Mekas. *Laiškai iš Niekur* (pasirinktinai)
V. V. Landsbergis. *Pasakos nepasakos* (eilėraščiai)
V. Misevičius. *Paskendęs uostas (Jaunasis pagonis)*
V. Papievis. *Vienos vasaros emigrantai*
J. Skablauskaitė. *Liūnsargių moteris*
R. Šerelytė. *Balandų ratas* (ištraukos)
Vaižgantas. *Dėdės ir dėdienės* arba *Nebylys*
D. Almond. *Skeligas*
Aristofanas. *Debesys* (ištraukos)
M. Burges. *Heroinas*
F. R. De Chateaubriand. *Renė*
G. Flaubert. *Ponia Bovari*
M. Haddon. *Tas keistas nutikimas šuniui naktį*
K. Hamsunas. *Badas* arba *Viktorija*
K. Holubitsky. *Vienatvė prie Devyniasdešimties pėdų tvenkinio*
V. Hugo. *Paryžiaus katedra*
Y. Kawabata. *Sniegynų šalis*
J. Kriusas. *Timo Talerio lėlės*
S. Lagerlof. *Sakmė apie Gestą Berlingą*
Laiškai: R. M. Rilke. *Laiškai jaunam poetui* arba Seneka. *Laiškai Liucilijui* (pasirinktinai)
G. De Maupassant. *Novelės* (pasirinktinai)
K. Mazetti. *Bandykim nekalbėti apie Dievą*
A. Miuntė. *Knyga apie San Mikelę*
G. Simenon (pasirinktas romanas)
Smėlio žmogus (vokiečių romantikų pasakos)
H. D. Toro. *Voldenas, arba gyvenimas miške*
O. Vaildas. *Dorijano Grėjaus portretas*
F. Villon, P. Verlaine, A. Rimbaud, Ch. Baudelaire (eilėraščiai pasirinktinai)

PRIVALOMOJI LITERATŪRA 11–12 KLASEI (PAGAL PROGRAMĄ)

- M. Mažvydas. *Katekizmas* (lietuviška eiliuota prakalba).
M. Daukša. *Postilė* („Prakalba į malonųjį skaitytoją“).
J. Radvanas. *Radviliada* (I d. 31–96 eil., III d. 85–169 eil.).
M. K. Sarbievijus. *Lyrika* (pasirinkti eilėraščiai)
V. Šekspyras. *Sonetai* (1, 5, 24, 65, 116, 132, 154
V. Šekspyras. *Hamletas*
J. V. Gėtė. *Faustas*. I dalis, II dalies pabaiga.
K. Donelaitis. *Metai*.
A. Mickevičius. Eilėraščiai *Romantika, Odė jaunystei, Akermano stepės*.
A. Mickevičius. *Vėlinės*, II, IV dalis.
A. Mickevičius. Poema *Ponas Tadas* (I kn. 1–40 eil.).
A. Baranauskas. *Anykščių šilelis*.
V. Kudirka. *Tautiška giesmė. Varpas. Labora. Iš mano atsiminimų keletas žodelių*.
Maironis. *Pavasario balsai* (pasirinkti eilėraščiai).
J. Biliūnas. *Liūdna pasaka*. Pasirinkti apsakymai.
J. Tumas-Vaižgantas. *Dėdės ir dėdienės*.
V. Krėvė. *Skirgaila*.
V. Mykolaitis-Putinas. *Tarp dviejų aušrų. Altorių šešėly*.
F. Kafka. *Metamorfozė*.
J. Savickis. *Novelės* .
J. Aistis. *Pasirinkti eilėraščiai*.
H. Radauskas. *Pasirinkti eilėraščiai*.
S. Nėris. *Prie didelio kelio*.
B. Sruoga. *Dievų miškas*.
V. Mačernis. *Metai* (pasirinkti sonetai).
Krivickas. *Pasirinkti eilėraščiai*.
A. Škėma. *Balta drobulė*.
M. Martinaitis. *Pasirinkti eilėraščiai*.
Č. Milošas. *Pasirinkti eilėraščiai* .
J. Vaičiūnaitė. *Pasirinkti eilėraščiai*.
A. Marčėnas. *Eilinė* (pasirinkti eilėraščiai).
J. Kunčinas. *Tūla*.
M. Ivaškevičius. *Madagaskaras*.
Just. Marcinkevičius. *Mažvydas*. Pasirinkti eilėraščiai.
M. Katiliškis. *Miškais ateina ruduo*.
J. Aputis. *Keleivio novelės* (pasirinkti apsakymai).
S. Geda. *Pasirinkti eilėraščiai*.